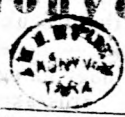

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy hasábon heti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többnapos
hirdetésekre külön megkötés, a leg-
előbb 6 óráig érkezőknek a leg-
előnyösebb minden kiadásokta-
laltól 30 kr.
„Nyitók”-ban megjelenő kiado-
mány minden péld. sora 50 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MAN H. könyv. irodájában is.
Némelyik vagy bérmentetlennél
beiktatott kiadások nem véte-
sek a példányokból.
Kéziratok visszaküldés nem
adatik.

Szent Jakab-cseppek.
Minden gyomor- és ideg baj teljes
és biztos gyógyítására, olyanoknak is,
a melyek eddig ellentételtak minden
eljárás ellenében, különösen gyomor-
hurut, gyomor-nyomogatás, köhögés, zör-
ögés, rossz emésztés, szorogatások,
szívleghőség, fejfájás stb. A Szent Ja-
kab-cseppek, az alábbi görög kolostor
gyógyász-csempék előírása szerint, lepar-
agított 22 gyógynövényből, melyeknek
kémiai és első helyet foglal a gyógyszer-
tudomány sikert biztosít a cseppek haszná-
latánál.

Ph. tő. palackonként 1 és 2 mar-
kár.
Készítők: M. Schulz, Hannover
str.
Kisváros: Debreczenben: Dr. Rotschnek V.
Szegeden: Károlyi Kálmán gyógyszer-
ész, Török József gyógyszer, Nyiregyháza-
i gyógyszer, Miskolczen: Rác Gy. gyógyszer,
Mólyár Lipót, Szabadkán: Nilassin Ignác
gyógyszerész.

Verési hirdetmény.
Debreczeni kir. járásbírósnak
1886. P. számú végzése folytán
tétetik, miszerint Strausz János,
debreczeni, most ér-mihályfalvai
1000 ft 41 kr. tőke, ennek 1886.
július hó 8-ik napjától számitandó
adatok, és eddig összesen 6 frt
költség erejéig 1886. évi ju-
lius 15-én bíróság l-foglalt és 362
ra becsült házbitorok, — ágy-
— varrógépek és egy tüzmentes
álló ingóságok 1886. évi
július 31-én, délelőtti 9 órakor kez-
dő és nagy-csapó utcán, 325.
számonál megartandó nyilvános
verésen, a legtöbbet ígérőnek
szépséggel, szükség
számon alul is, el fognak
verni, 1886. évi július hó 18.
Török Péter,
bírói kiküldött.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHERVÁR
székhely 1879.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

A kamarilla.

A „Budapesti Hírlap” cik-
két, mint ez időszerint igen jellemzőt, ve szak-
at a következőkben:

Ausztria történetét még senki meg
nem írta, mivelhogy az a bécsi titkos le-
veltárban őriztetik. Ausztriát nem a mi-
niszterek kormányozzák, sem a törvényhozó
testületek, hanem a kamarilla. Ez így volt
mindig a Ferdinándok és első Lipót idejé-
től kezdve, Mária Terézia és Ferencz csá-
szár alatt, 1848 előtt és után.

Ma is csak így van.
Ámítás, a ki hiszi, vagy másokkal el-
akarja hitetni, hogy most másként áll a
dolog, mióta alkotmány van és felelős mi-
niszterium, sajtószabadság és több eféle-
a háttérben mindig ott van a kamarilla
és a miniszteriumok politikáját ellenőrző,
befolyásoló, meghusitja, a kormányokat
megbuktatja és kinevezi, válságos percek-
ben a monarchia sorsa és politikája felett
dönt.

Régi jelszava:
„Und der Kaiser absolut,
Wenn er unsren Willen thut.“

Mint a pápát a kardinális kollegiu-
mok, úgy veszik körül az osztrák uralko-
dókat a halhatatlan kamarilla tagjai: ter-
mészetesen minden a császár nevében és
elhatározása szerint történik s az egyetlen
cél, mely a kamarilla előtt lebeg: az a
Habsburg dinasztia érdeke. S e szempont
alá vonva, minden intézmény, népjog, sza-
badtság, kormány és pártok csak eszköz
a célhoz, alárendelt ideiglenes expediens,
legfőleg politikai exigencia, de soha se
ország, se nemzet, se ember, se alkotmány
nem önczél. Minden csak arra való, hogy a
kamarilla nézete szerint a Habsburg dinasz-
tia érdekeinek szolgáljon.

Igen természetes, hogy Magyarország
— ez állami, nemzeti és közjogi egyéni-
ség — és a kamarilla közt örökös háboru
volt a Kollonics idejétől kezdve a Metter-
nich és Schwarzenberg idejéig. Mert a ka-
marillának soha sem volt elég a magyar
nemzet hagyományos királyi hűsége, mivel
a magyarok önkormányzata s alkotmányos
önállósága akadályt képezett olykor abban,
hogy hazánk összes erői a kamarilla poli-
tikájának szolgálatára álljanak föltétlenül,
mint az örökös tartományoké azelőtt és va-
lóban most is.

Ellenben azt a kamarilla mindig igen

jól tudta, hogy földolag megszerezni a ka-
lonai hatalmat, a pápi befolyást, a diplo-
máciát, az arisztokráciát és a pénzt. Ezért
a hadsereget és a vámkat 1867-ben is
maganak kikötötte.

Azelőtt mindig volt a kamarillának
egyik tagja kardinális, így még Rauscher.
Több tagja a tábornokok közül vétetett s
e Hofkriegsrath igazi melegágya volt a
kamarillának. Minden országból volt egy-
két főnemes tagja, a császári ház minisz-
tere, a rendőrminiszter, az udvar némely
főméltóságosa s végre néhány főherczeg ké-
pezte a kamarillát, mely jobban volt szer-
vezve hajdan, mint most.

Lényegében azonban nem változott
most sem, ha nem képez is többé testü-
letet, képez az udvar körül zárt klik-
ket. És ez a klikk uralkodik a politi-
kában, a miniszterium pedig csak kor-
mányoz.

Ez az a hatalom, melyről Csernátony
írta egy ízben, hogy mikor ellenzéki volt,
nem tudta, de azóta tudja, hogy nálunk a
politikában van „egy sötét lyuk”, melybe
nem lehet betekinteni s melyből hogy mi
ugrik ki, soha sem lehet tudni.

Ez az a hatalom, mely elől Andrassy
tagított, mikor észrevette, hogy többé nem
kell neki.
Ez az a titkos kéz, mely a császári
szövetségeket köti, a fejedelmi találko-
zásokat rendezi, a háboru-kérdésekben
dönt. A külügyminiszter ezekben csak re-
ferens.

Ez ajánlja a minisztereket kineve-
zésre s felszólal, kik Ausztriában pusztán
hivatalnokok s ez határoz a fölött, marad-
jon-e Tisza vagy sem s ki legyen utódja,
ha menesztetik.

Ez bukatta meg Edelsheimot s ju-
talmazta meg Janszkit, hogy ezzel lezékelt
adjon Magyarországnak és utasítást a had-
seregnek.

Kicsoda a kamarilla feje?
Jelenleg, mindenki tudja, hogy ki:
Albrecht főherczeg.

S kik a kamarilla tagjai?
Taaffe mindenestre köztük van, aztán
a hadügyminiszter Bylandt, a tábornok
Beck és még néhány tábornok, köz-
tük alkalmassint Pejaesevich gróf is, Braun
titkos tanácsos, a kabinet főnöke, Hohen-
lohe herczeg, Széchen gróf és mások az
udvarnál többen és a politizáló főherczeg-
ek közül a befolyásos Vilmos főherczeg stb.

Hát ezektől függ a monarchia és Ma- gyarország sorsa?

Igenis tőlük, de édes mindnyájunktól
is. Mert a kamarilla emberei is emberek s
hogy a magyar nemzet mit csinál, nem le-
het közömbös rájuk nézve. S nekünk nem
musszák azt csinálni, mit a kamarilla kíván,
ámbar kormányunk rendszeren minden kíván-
ságának enged, csak úgy mint Metternich
idejében Reviczky kancellár. De hát annak
sem sikerült.

Nem olyan idők járnak ma Európá-
ban, hogy félünk kellene a bécsi kamaril-
lától, csak óvakodunk kell tőle. Mert
soha sem volt barátunk. Mindig a „mon-
archia egysége” lebeggett szemei előtt s
a dualizmus nem tetszik neki, csak türi.

Mig a hadsereghez s a vámközösség-
hez nem nyulunk s mig pénzt fizetünk ama-
czélokra, melyeket a kamarilla követ —
például Boszniára — addig csak csipkedő
jogainkat s igyekszik a magyar befolyást
Bécsben leszorítani, udvartól, diplomácia-
ból, hadseregből a magyarokat kintenni,
de ha majd a hadsereg kérdése felmerül,
— mivelhogy el sem maradhat a dolog
természetlenül fogva s legfeljebb elodá-
zható — akkor a kamarilla ellenünk támad
és minden követ meg fog mozdítani hazánk
ellen.

Ezt előre tudhatjuk.
De ez minket vissza ne riaszson.
Semmi szabadságot nem lehet fentar-
tani a kamarilla kegyelméből. A magyar
nemzetnek, hogy éljen, mindig küzdenie kell
szabadságáért.

— Az Edelsheim Janszky ügy. A katonai
névtár szerint kitűnő, hogy Janszkit nem 6,
sem pedig 20, hanem 44 helylyel lé-
pelték elő soron kívül. Az osztrák
reakcionárius szellemtől a „Pesti Napló”
így ír: „Nekünk ez ellen a küzdelmet fel kell
fogunk, ha akarjuk, ha nem. És bár nem szí-
vesen megyünk a konfliktusba, de nem fé-
lünk tőle. Magyarország joga erős. Ma-
gyarország nagy. Magyarország nélkül nincs
Ausztria. Magyarországra rászorult a dinasztia.
Magyarországnak joga van a közös hadsereg-
re, azt érvényesítse. Magyarország katonákat ad.
Magyarország pénzt ad. Magyarország nem
keri kegyelmet, midőn jussát a hadsereg re-
vindikálja. — A közös hadsereg re-
formja a jövő programja s
problemája.” Edelsheim Gyulay b. a
nála tisztelettel honvédtiszteknél válaszában
azt mondta: „Legyenek mindenkor biztosítva
rokonszenveimről s tekintenek jövőre is baj-
társuknak és jó hazafiak.” Czeglédén
vasárnap tüntetés volt Edelsheim mellett. A
lőtenyészési jutalomdíjak kiosztása után ugyan

is baukett tartatott, honnan a következő táv-
irat küldetett Edelsheimnak: „Edelsheim-
Gyulay báró ó exzellenzciájának Budapesten.
Pestmegye bizottságának közgazdasági czéltól
Czeglédén időző tagjai a czeglédi polgármes-
ter felkérésétől exzellenzciájának tolmácsolva,
ritka, őszintelen, követésre méltó hazafias-
sággal ragaszkodását, udvözetlet és hádis ká-
szonótetét küldi exzellenzciájának. Isten éltesse!”
Egyetemi ifjak kis számmal vannak
most a fővárosban. De e kis számot is magán-
értekezletre hivta meg magához Barth a
Sándor végzett jogász. Arról volt szó, hogy
mint kellene kifejeznie az ifjuság tiszteletét a
nyugalomba vonuló b. Edelsheim-Gyulaynak,
nem tüntetéssel, hanem a komoly ügyhöz mel-
több módon. Abban állapotok meg, hogy sok-
kal kevesebben vannak, semmint valamt te-
hetnének most; bevárják a szeptembert, a
mikor majd sokan lesznek együtt.

Tisza leköszönése. A N. P. J. írja a Janszky-ügy alkalmából:

„Előleptésének körülményeit kormány-
körökben a magyar nemzet határozott provo-
kálásának, és Tisza miniszterelnök oly ekla-
táns dezaválásának tekintik, melyet Tisza
Kálmán sem tűrhet szó nélkül. Janszki vezér-
őrnagy legkevesebb 44, mond negyvennégy
rangidősebb tábornok — nem is említe két
főherczeget — mellőzésével lön jofestádti
hadosztályparancsnokká kinevezve. Janszki
1883. óta vezérőrnagy. Ez autentikus. Az-
előtt is megértett ugyan, hogy egy vezérő-
rnagy hadosztályparancsnoksággal lön megbizva,
de nem akkor, ha olyan sokan vannak meg
előtte. E tény tendenciája tehát világos és a
felől a kormánykörök épp úgy vélekednek,
mint az egész magyar közvélemény. Tisza mi-
niszterelnök ma is ragaszkodik ahhoz az állás-
pontjához, melyet a Janszki-ügyben kezdetlől
fogva elfoglalt és elvan határozva a megfelelő
következmenyeket levonni.

A legközelebbi napokban
Tisza miniszterelnök valószínűleg Bécsbe utazik, hogy Janszki
előleptésére vonatkozólag felvilágosítást kérjen gróf Bylandt-Rheidt kö-
zös hadügyminiszterőtől, a ki a törvény érte-
lmében ebben a kérdésben is felelős az alkot-
mányos faktoroknak. A monarchiának nincs oly
magas méltósága, mely fölött Magyarország
miniszterelnöke nyitlan ne mondhatna véle-
ményt. Kormánykörökben valószínűleg tartják,
hogy vagy a közös hadügyminiszter fog-
lemelendőn, vagy Tisza miniszterelnök.

Tisza nem akarja megvárni, mig az or-
szággyűlés ismét összeül, hanem minél előbb
akarja megtenni a szükségeseknek mutatózó
lépéseket. Látható tehát, hogy a politikai
helyzet felette válságos.”

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Mama mindég szép marad.

A csöndes, nyájás szobában
Játszik a gyermek nyírában:
M-g nem ismer gondokat!
Bajos asszony vigyáz rája,
Arcaztin szépség bibája:
Mama mindig szép marad!

És amott az ősi szőlle,
Benne bísan, összetörve,
Tisztes arcú nő-alak...
S szól béd: „Óh nagyanyácska,
Oly rút arczod anyyi ráncza,
Mama mindig szép marad!”

S szól nagyanyja: „Óh, ne hídl te!
Szépségem a kor elvitte,
Az illő gyorsan halad!
Elhervad az arcz virága,
Szépség, ifjuság... hűbá,
Mama ily szép nem marad!”

S szép máncsok is rámondja:
„Ugy van, ugy! az élet gonítja:
N-m szépít, meglásd magad!”
De a gyermek nem hisz ebbé...
Sirova mond, anyját ülele:
„Mama mindig szép marad!”

Gáspár Imre

A rehabilitált.

A sárgászajú koról, mikor a lángoló
szemű tacsó az „érettség” levelével a zse-
bében a főváros zajába, forgatagába szabadul
ki a mama puha szárnyai alól: ettől a fénylő
időtől kezdve átmulat s tüzet hányva átörbél-
zol egy évtizedet; aztán a szegény, zörgő cson-
totokkal, sárga, csontos arcczal haza kerül, egy
kis vért köp, fauyar arcczal szürsölő a savót,
a pemete füvet, mit a jó anya emel szüntelen
ajkához; az anya könnyei behullanak azokba
a füves orvosságokba s tán a szívből eredt
könyecseppeknek volt az a varázos gyógyere-
jük, hogy az ifju tanár ur felgyógyult.

A mama boldog, s drága fia, a ki ha-
marjában megunta otthon a kisvárosi életet
(a tiszteléseket, a kenderhsju Náncsi kisasz-
szonyokat a kaszinó mulatságot s a többi kö-
zött különösen az öreg kasznár kisasszonyokat)
ujra kezdi azt a másik életet. Most vigyáz az
egészségére, de nem vigyáz egyébre, a mi
több. A becsületére. Az urí (vaj) hova hab-
szolja el azt a temérdek pénzt! váltó za-
varba jön. Egyszer 24 óra mentőkék nélkül és
Babári Gyulára az utcán is rákiálthat akárki:
váltóhamisító! (Ha ugy hamarjában be nem
kasztlizzák.) Szerencsés fickó: kinyul felé
most is a fehér kéz (tele bankóval) s lással
téli össze a hamis váltót.

Az anyja keze.
És így tovább... Egy fakó, kecckás
ruhában, utódott cizlinderben, ferdesarku fél-
laktópánban (pedig őszre fúj az idő) és egy
monoklivál látogat haza Béla barátunk, má-
sodszer a sárgászajú kor óta, mikor a lángoló
szemű tacsó az „érettség” bizonyosságával a

zsebében, a főváros forgatagába szabadul ki a
mama puha szárnyai alól...

S hallják csak uraim: derek, ifju bará-
tuukat az a fehér kéz felöltözteti újra a leg-
újabb divat szerint, felmegye vele a kegyelmes
urhoz audienciájára, a dek magyar özevgy
urnó csengő hangon hivatkozik táblabíró őseire,
Gyula professzorhoz illő komoly arczot őlt: el-
nyeri a tanári állást, mire régtől szerelmes
lesz és uraim, elköveti a legnagyobb köny-
yelmeletet:

Megházasodik.
A könnyelmű ifju regénye valóban kom-
molyodik. A pezsgő életű kisvárosban min-
denki meg van arról győződve, a ki ismeri
Gyulát és szép feleségét.

A könnyelműség feleségül vette a
kaczér, hivalkodó nagyzást.
Ez a sikerült allegorikus megszólás a ka-
szinóban röpönt el (a tarfejű szolgabíró ur
nagyon szerente, ha a pompás ölet övé lenne),
a hol egynehány gentry hetvenkedik s kedv-
teléssel bolygatja Babáry Gyula multját, (a
mitől azonban semmi adataik nincsenek) kü-
lönösen mióta ez a kis inczi fucczi tanárocska
őlebe hódította a legszebb leányt.

Legszebb volt leányok, a legszebb ne-
nyecskének is, a legdivatosabb volt kisasz-
szonyok, a legzifrább asszonyok is Babáriné.
Szereti, mondhatni egész rajongással szereti a
selymet, bársonyt, brocatot, csipkét s aranyat.
Divatos gyémánt-gyűrűt hordani. Le az arany-
nyal! Neki is gyémánt kell, mint az alispán-
nének. És ráhull forró könyve s szerelmes,
gyöngye férj kezéjére, vagy arczára és meg-
rendeltetik a gyémánt-gyűrűt.
Köny, még több köny, néha egy kis ful-

doklás és megrendeltetik a fényes bál, utczai,
otthoni, reggeli s a délutáni vizitölettelé...
No lám, Béla barátunk a matematikára
oktatja már két év óta a gömbölyűfejű nebu-
lokát, a maga egyszerű számadásával meg se
boldogul.

Az a fehér kéz segíteni akar most is
neki. A fiu elfogadja a segítséget, de a fele-
ség keresztül húzza a fehér kéz számításait.
Az anya már ismét siratja fiát, elmegy
az utból s a gyöngye ember úgy bibelődik to-
vább azzal számadásal, ahogy tud.

A fődözet: váltó, örökké váltó.
Ah, pedig már örökös is van a háznál.
Szép örökség vár réd piros baba, aranyos,
aranyos urfi csak gyűgyög, gyűgyögj azon az
ádes melódián... Mig a papa borongva, (oh,
most már gyötri az a bizonyos láz), jár föl s
alá bölcsöd mellett s a mama védszszonyok
gyűlésén debbatiroz az árvek érdekében...
A nagymama úgy szeretne elfönni ide hozzád,
kiemelne a bölcsödől, elringatna puha karján
édes daltal, megcsókálna kis szádat, orczádat,
szemedet, szöszke fejedet. De a nagymama
nem jöhet, csak imádkozik érted...

Este van, mire a bájos urnó otthon meg-
jelen. Kedvtelen, lehányja selymet, aztán esz-
reveszi férjét s odavisi kezét s a száját
csókra. Nem tud az ember már keményen
csókolni, hogy olyan bágydatan szíjva magába
azt az edességet.
A nőcske fölbiggyeszti ajkát s gunyra
csendül a hangja:

— Ejnye, de furcsa ma maga lellem.
Máskor mosolygott a férj, most még na-
gyobb ráncz vágódik homlokára, a mint a di-
vára veti magát s kifakad dühösen;

rály csak annyit mond, hogy Szerbia az összes hatalmakkal a legszivélyesebb viszonyban áll. A szerb politika, mint már többször történt, forduló pontra jutott. A most megnyitott skupcina partizionai és az egész politikai helyzet Szerbiában annyira bizonytalanok és megbízhatatlanok, hogy azt lehet mondani, minden kockán van ott, Milán király trónjától az állami rendig, a belbékétől — a nemzetközi békéig. Mert azok a különböző tényezők, illetőleg eredmények, melyeket Milán király eddigi országlása létrehozott, olyan feltételek és megállapítások, fentartható ágakban egymással annyira összefüggnek, — de egy szersmind annyira praecariusak, hogy ha egyik vagy másik megzavartatik vagy erőszakosan megváltoztatatik, azonnal fel lesz zavarva a többi tényező is, illetőleg az eddigittől elterő irányban és talán ellenkező eredménnyel lesznek azok terhelve.

A trónörökös pár. A Fremdenblatt értesülése szerint irányadó körökben mitem tudnak arról, mintha a trónörökös pár látogatást szándékoznék tenni az orosz csári párnál Lubocnekn ben, melyet állítólag a csári pár legközelebről meg fog látogatni. E hír tehát alaptalan.

Batum ügye. A Times egyik nem reg megjelent cikkéből az volt kiolvasható, hogy Angolország a batumi kikötő elzárásáért esetleg azzal kárpótolhatná magát, hogy hatályon kívül helyezné a berlini szerződésnek a Dardanellákra vonatkozó határozatait.

Külföldi hírek. Vilmos német császár Gasteinban időzik. — Courcel, a berlini francia követ lekötözt.

KARCZOLATOK.

(Gambetta. — Főherceg a mentőzsákban. — Kalap divat. — Boulanger. — Meg-e, marad-e Tisza? — Miniszteri lista. — Örült-e?)

Drumont, a francia antisemita író, a zsidó származású Gambettáról is megemlékszik a maga híres könyvében és írja, hogy hitsorsosainak igen különös dolgokat ígért, midőn kormányra lépett.

Elsőször is bizonyos ügyek pártfogását, a melyeknél előidézett zavarosban halászhársanak. . .

Másodsor a keresztényeknek vallási üldözötését. . .

Harmadsor egy törvényt, mely a köztársaság művét befejezné és a francziákat különféle ürügyek alatt hazájuktól kitűzné s helyettük a Német, Orosz és Oláhországból kikergetett zsidókat Franciaországban összpontosítaná. . .

Végül negyedszer a revanche-háborút, mely a zsidók zsebének tíz milliárdot jövedelmezne és Rothschildet Frankon urává tenné. "Vice király" címmel, és Németország fennhatósága alatt. . .

Nos, ez már csakugyan sok lenne egy emberből.

A magyar rég-múlt Gambetta, Eötvös Károly sem merészelne ilyen nagy dolgokat megígérni.

Közöleg tüszölt gyakorlat volt és próbákat tettek a mentőzsákkal is.

Ott volt Jenő főherceg, a ki levette a sarkantyút, lecsapta a sisakját és szintén belebujt a mentő zsákba és leereszkedett benne.

Nyomorultak, gazok!

A szép asszony nem rémül ám meg (óh, sokszor produkál a férjurnam mostanában hasonlókifakadásokat), hanem csak kíváncsi:

— Ugyan mi baja van már megint?

— Mi baj? Sehoh sem fogadták el a váltómat.

— Ugy?

Ez a hidegen kiejtett szó a feleség részvéte, aki aztán eltűnik a szomszédszoba függönye mögött. . .

A nagyamama mindent tud, örökké kis unokája bölcsője felé van irányozva öregülő szeme, melynek még mindig van könyve fáért. Czenci néni (az öreg cseléd) meséli már a nagyamának rémlíten, hogy az ifju nagysága hamadnapja magára zárja ejjelenkint az ajtót, hogy az ifju térsur boldogtalan, a kis baba pedig piros, mindig nevet a kis rózsabimbó. . .

Hanem annyi bizonyos, hogy a dráma exozicziója elég titokban készülődik. A kis városban mintha nem tudnának semmit, nem hallának, nem látnának semmit. (Pedig mennyire nem adnak ezt a témát az öreg öreg kasznár kisasszonyok! Babári Gyula ma is csak oly egykedvűen, sőt bizonyos humoros hangulatban jeleik meg este a kaszinóban, mint azelőtt.

Odái a kártya-asztal mellé nem kártyázní, isten mente, csak nézni a barátok szerencséjét. Érdekes játék. A bankók garmadában hevernek az asztalon s libegnek a föléjük hajló játékosok szenvedélyes pihegéstől. Babári Béla egyre a pénzt, a sok pénzt nézi, közelebb közelebb húzódik az asztalhoz, úgy hogy feje egészen benyulik már az asztal fölé; persze, a játékosok nem ügyelnek rá, nem veszik észre, hogy sápad s sárgul egyre az arca, melyen kínos grimaszokat óit a könnyelműség szenvedélye.

Mit akar ez az ember? Csak nem akar lopni? Ej nem. Sértő föltevés. De miért

Egy zsákba került főherceg! De nem az, a kit mi szeretnénk zsákba bújtatni!

Schwarz M. Benó, az izlés dolgában oly biztos férfi-divatúrú azon tanakodtak, hogy micsoda új divatu férfikalapok rendeltesenek meg?

Mi sem könnyebb mint ez! A Janszky és Edelsheim Gyulai eset óta ismét divatba fog jónni a . . . Gessler-kalap!

Boulanger kezd komoly ember lenni. Van benne valami a Napoleonekból. Hőregényes és szellemes.

Még utoljára ez a pék (Boulanger francziából sütőt, péket jelent) lesz az, a kiből 1) vagy felsül a köztársaság 2) vagy elsül a monarchizmus 3) vagy pedig (és ez volna a legjobb eset) megszűnnek a francia kamarák sületlenségei!

Tisza erősen hallgat ottan, a hol van, a geszti kuczóban.

Lekötözn? lesz ábrázata tovább is maradni? vagy beáll megint ellenzéki nemzeti hőnek?

Ó mind erre csak azt feleli, hogy: Beszéljen az, hogy hallgatók!

És ha menni talál, kivácsi vagyok, hogy ugyan igénybe veszi-e a — miniszteri nyugdíjját?

Hogy Tisza nem nélkülözhetlen még a mameluk szemében sem, arra mutat a következők, Budapestben most éppen közkezen forgó miniszteri lista:

Elnök: Kállai Béni. Belügy: Gróf Szapári Gyula. Pénzügy: Szell Kálmán. Igazságügy: Szilágyi Dezső. Vallás és közoktatás: Trefort Ágost.

Ipar és kereskedelem: Gróf Zichy József.

Közlekedés és közmunka: Tolnai Lajos.

Honvédelem: Bárd Fehérvári Antal. Király körüli miniszteriium: Gróf Szapári Géza.

Trefának nem is rossz. Lehetne még két ilyen listát is faragni, egyet elől gróf Andrássy Gyulával, a másikat gróf Szapáry Gyulával.

Tisza aztán hogy ellenzékeskedhetnék a saját teremtményeivel szemben?

Az angol sajtószabadság egyik jellemző bizonyítéka azon vita, mely jelenleg a „Saturday Review” s a Pall Mall Gazette közt folyik smely azon kérdés körül forog: „Örült-e Gladstone, vagy nem?” A Sat. Rev. „Ép eszt-e” címmel közöl cikket Gladstone-ról s végül azt feleli, hogy nem az!

gyanusítja őt az a kapzsi tekintet, melylyel a pénz elnyelni akarja? Eh gyanus arcz, gyanus tekintet. Gyöngye idegzetű ember, a legbeceseleesebb is, könnyen megremeg, ha sok pénzt lát. Gyula pedig csak gyöngye ember. . .

A játék nagy lázzal folyik, miközben egyszerre fölkiált a perternek egyike, Komlósy Béla:

— Egy százast váltani!

Senki se tudja fölvaltani. A kaszinógazda már lefeküdt, mert éjfél után van az idő. Komlósy idegesen toppant, majd hirtelen odafordul barátjához azzal a kéréssel, hogy lenne szives valahol fölvaltani a százast. Ez a barát Babári Gyula.

— Szivesen, ugy is érdekel a játék vége! Szól helyéből fölállva Babári, aki benő barátságban áll Komlósyval, nem sértheti a kérése, megteszi, veszi a százast indul s eltűnik.

A hosszú őszi éji sötét szárnya, amely alá bűnök menekülnek, egy arasznyit nyulik oda kint.

A játék dühösen folyik tovább idebent s minden zöreire ügyelnek: Ha Babári jön-e az apró pénzzel? Mégse, fél óra még se, egy óra még se; hajnal fetegetei a kaszinó ablakait párájával, még se jött elő Babári Gyula a pénzzel.

A társaság megdöbbenve oszlik szét. Hogy hova tűnt el az az ember? Senki sem tudott helyet adni a gyanúnak, hogy sikkasztó inkább valami szerencsétlenségre gondoltak s a kebelbarát, Komlósy Béla az eseten töprengve hanykolódik meg szürkületkor is az ágyán.

Le-lecsukja szempilláit és így gondolkozik:

— Ha elsikkasztotta a pénzt? Nem, az nem lehet. Nem vetemedhetik ennyire. Kölcsön kért a minap, nem adtam, csupán az ő érdekében nem adtam, elég volt az adósság.

Ennek kapcsában ajánljuk a „Budapesti Szemle”-nek ezt a témát: „Örült-e Tisza, vagy nem?”

Gill Balázs.

A h-böszörményi birtok-viszonyok rendezéséhez.

— Dr. Pápal Imréről. — Az eddigiekből ki világik, hogy a hajduk az adomány levelek által fejkenként meg nem sítottak, hogy az adományt személyenként örökösök és utódai számára kapták, hogy corporatiórol egy áron azó sincsen az adomány levelekben, és hogy a gyakorlat ezen egyedüli tartható felfogásnak volt megfelelő.

Lássuk már most azt, minő véleménynyel és meggyőződéssel volt a hajdu adományi javakról, az azok egy részét kezelő H-Böszörmény város közönség, s miképen kezelte azt?

Az 1781 évi Helytartó tanácsi intézvény 1782 február 7-én tartott közgyűlésen hirdettetett ki Böszörményben, s iktattatott be ünnepelesen a város jegyző könyvébe. Ez lett aztan irányadó az időnkenti kiosztásoknál, szó sem férhetvén annak érvényéhez. Jellemző, de épen ezen elvnek, felfogásnak szükségszerű következménye, hogy az adományos javak felett a közgyűlés sohasem mint közigazgatási testület, hanem a jegyzőkönyvek igazolása szerint mindig mint gazdasági gyűlés intézkedett, melyben csakis birtokosok vehettek részt. Az volt a gyakorlat, hogy a birtokossági ügyek tárgyalására, a „convocatusok” a VI tizedbe beosztott hajdu birtokosok mindig behívtattak, ezek jelenlétében, közreműködésével volt hozható érvényes határozat.

Igy vót ez ezen az 1871 évi községi szervezet változásig, a mikor még a törvény maga vitte be a községi gyűlésbe a vagyon képviseletét.

Annak igazolásául, hogy ezen hosszú időszak alatt, egészen a királyhoz emiltett curial ítélet kijelentéséig, 1882 évig, soha a legkisebb kétség sem volt az iránt hogy a hajdu birtokok, adományi javak a hajdu vezetteket azok utódait, a hajdu birtokosokat illeti, hogy az mindenkor készséggel elismertették, s a curia által kijelentett elv soha még csirájában sem volt meg: elegendő hivatkozunk H-Böszörmény város közönségének 1863 január 31-én tartott közgyűlési határozatára, mikor is a város közönsége, a legilletés aránytalansága miatt fel merült panaszok folytán, a legeliteti arány behozatalára vonatkozó küldöttségi munkátot tárgyalva, egy felvetett indítvány elfogadásával, hogy a legelő arányosításon kívül az 1840 XXXI s azáltal a hajdu kerületre is kiterjesztett 1836 XII t. cz. 2 és 4 §-a értelmében, az arányosítást az összes haszon vételkre is kiterjeszti. A hajdu kerület ezen határozatot 1868 april 6-iki gyűlésen helyben hagyta.

Hasonló érzelmű s még eklatansabb a h-böszörményi városi képviselet 1872 szept. 8-án hozott közgyűlési határozata, mely felre magyarázhatlanul, mint soha senki által kétsébe nem vontat kijelenti, miszerint a kir. kisebb haszonvételek, az erdő a közbirtokosok elvitázhatlan tulajdona.

Azon körülmény végül, hogy a keresett javak századokon át a város kezelése alatt állanak, részben a közigazgatás javára jövedelmeztek, sem azokat közösi vagyonná nem minősítheti, sem a kezelés ezen módját változtatatlanná nem teheti.

Mert a város közönségének kezelése nem volt jogi birtok, nélkülözve az átruházás alkalmas címét; mert a város is mint egyik közbirtokos, a többi birtokosokkal szemben, a közös osztatlanra nézve, elbirtoklásra nem hivat-

Mindegy, nem hiszem, hogy olyan becsutelen volna. De mire is neki az a sok pénz? Nem iszik, nem kártyázik, nejen kívül más nót nem szeret. . . Hó, ezt talán nagyon is szereti.

Már reggel van. Egy szolga levelet hoz Komlósynak, aki még egy szikrányit se adút.

A levelet Babári Gyula írta.

— Na, tudtam, hogy valami baja esett, beteg a szegény kőr, hogy menjek sietve hozzá. Megyek s aztán első dolgom lesz rehabilitálni a szegény embert.

A barát kiengesztelődik s egy fél óra mulva belép a beteg szobájába. A nő nincs otthon. Gyula ott fekszik az ágyon sárga lázas arccsal, kuszált hajjal, megüvegesedett szemekkel.

Üdvözléssel odanyújtja kezét az ágyhoz lépő barátának s félig felülve, beteg hágyadt hangon szól:

— Megbocsáts-e nekem, Béla?

— Mit bocsássak meg, te boldog fiu? Rosszul lettel és haza jöttél a pénzzel, jól tetted.

A beteg szomoruan rázza a fejét. Komlósy nem érti ezt meg, kérdézősködik: mi fájt, hol fájt, vigasztal, hogy majd jobban lesz s végre is oda tér át, ahol a barát-ság megszokad — a pénzre.

— Na, kérlek, de te ne fáradj, csak mond meg, hol van a százás, majd előkeresem.

Babári lehanyatlak s fuldokolva szól: — Nincs! — Mit? Nincs? — Elsikkasztottam! — Szerencsétlen! Miért tetted ezt? — Kellett, okvetlen kellett a pénz. . . — Mire kellett? — A feleségem valóni akart tőlem! Egy sugár villan be hirtelen a drámába.

kozhat; azonkívül a város soha sem mint közigazgatási testület, de mindenkor mint gazdasági gyűlés intézkedett a kezelése alá jutott javak általában az osztatlanok felett, mely gyűlésen csakis birtokosok vehettek részt, és hogy ezen javak minden időben a közbirtokosok közvetett és közvetlen hasznára jövedelmeztek; s a jövedelmek hova fordítása által a jogosult birtokosok a régi községi szerkezet keretében tulajdonban befolyhattak, s e jog ma már nem gyakorolható. Mert az adományi javak eredeti természeté az adományosok ebből folyó jogai az ujabbi világos törvények jelsül 1848 XXVI t. cz. 13 §-a, 1871 XVIII t. cz. 108 § s által kifejezetten fentartattak. Nem hívható fel ezek ellen az 1871 XVIII t. cz. 104 §-a, mivel ezen törvény hely, az ugyanazon törvény 108 §-ában szabályozott kiveteles és erre alkalmazható nem nyerhet.

Maga a községi törvény tiltja a közsegeket idegen javak kezelésétől, abba való beavatkozástól; mint a mely csak a közigazgatás hátrányára szolgálhat; maga azon, a telekkönyvekből kitűnő megdöbentő tény, hogy a közbirtokossági javak jogtalan önkényűséggel nagy mérvű tartozások jelzőjeül lekötöttek; hogy a birtokosok javára szolgáló mezőgazdasági kiadások — városi kezelés egyik feltétele — a város költségvetésében mindinkább elfogyó mennyiségben szerepelnek; a vizátkodások és visszafélések ama sötét képei, melyek, a regale s egyéb javaknak a város által berbeadása folytán és alkalmával felmerültek, melyek a regale elértéktelenségre vezetnek; hogy a határ egy jó részét tevő praedialis javak t. t. a regaléját külön kezelő lepani, kelemér vid stb. sem közvetve, sem közvetlenül egy általában nem járulnak nem járultak soha a közigazgatási költségekhez, hanem az összes kiadások mindig a hajdu adományos javakból pótolatnak; végül hogy a folyton szaporuló községi költségek méltányosan, jogszerűen és valójában csakis a vagyon aránylag kivetendő községi adó útjáná fedezhető: ezen okok meggyőző ereje kényszeríté a közbirtokosságot arra, hogy a törvény által fentartott vagyonának, jogainak kezelését magához vegye, s a különböző elemekből alakult, pártszendvényeknek alá vetett, a lakjában a szervezésében immár nem a régi községi képviselet rendelkezése alól per utján is ki követelje.

(Vege.)

Helyi hírek.

* Budavár bevétel. A Budavára bevételének 200-ik évfordulója alkalmával rendezendő ünnepélyesség sorrendjé Budapest törvényhatósága megküldte Debreczen város törvényhatóságának. A sorrend következő: aug. 15-én a történelmi kiállítás megnyitása a városligetben. Szept. 1-én a főváros és a magyar tört. társulat egyttés diszülése a tud. akadémiá nagyteremben. Szept. 2-án a budavári helyőrségi templomban fényes isteni tisztelt, — ezt követi a várbástyán elhelyezett emléktáblának ünnepélyes leleplezése. D. u. b óraker diszülés. Szept. 5-én vagy 8-án népünepély a budai vérmézőn. Szept. 1-8 napjai közt diszülések a színházakban. Okt. 31-én a történelmi kiállítás bezárása. Az ünnepélyre meghivatnak: az uralkodó pár. A trónörökös pár. A főhercegek. Azon családok, kiknek ősei az ostromban részt vettek. Bécs, München Berlin és Stockholm városok képviselői. A magyar kormány tagjai. A főpap-ág. A katonai és polgári hatóságok képviselői. A Budapesti székeli csapatok. A tudományos testületek intézetek képviselői, a hazai törvényhatóságok — a történelmi kiállítás tartama alatt — aug-október hónapokban a közlekedési vállala-

tok mérsékelni a kéjvárosi hatóságok hogy olcsó * Mező feléről. Vere 5. törvényes dörileg eibitott 6. Vada 5. Rendőri Csavargás t. tott 10. Tüdult 1. esetb 2. Természe Öngyilkossá fordult 218. tól kézbesite * Nyár megis megé előzték meg ség. Forró felett csaló olyan, mint aszfalt, a fa eg felegette lehet derül jövelli szét rog minden csak hoz en csak porát, len tárgyak s van is kele az erdőre a közönség sör, akar M a ragyogó ténik a haza * Pof de megessett ez az eset n — debrece legény te mérése, hol gatott, addig azonban mi személyében gyokat füstöl jóságá lett teti: „Hallja hanem az en lett a követk matlanul p o a II-ik ker. ralmal esete * Eljegy vidékről: H kir. járábíró Böszörménybe B ő s z ő r m ügyész 18-án Szatmáron. V nagy Szatmár Irnat Miskolc pályi gyógy (Szatmármeg hai Biro Kar boldog párok * A det tal közhírre u j f e h é r t az ügyvédek ügyvédi kama 11-én tartott * Szemé pesti technol óta városunk * Nagy egy urinó kö is érdemelte A por már le

